

Συχνές ερωτήσεις για την Ανοικτή Πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και ερευνητικά δεδομένα στο Horizon 2020

Open Access Week
2016

Περιεχόμενα

- Εισαγωγή
- Γενικές Ερωτήσεις
- Πώς εφαρμόζεται η ΑΠ στο Η2020
- Πού μπορώ να βρω περισσότερες πληροφορίες;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σημασία της πρόσβασης

- Οφέλη από την πλήρη και ολοκληρωμένη πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και ερευνητικά δεδομένα:
  - Επιτάχυνση της καινοτομίας
  - Ενίσχυση συνεργασίας & αποφυγή "διπλής" προσπάθειας
  - Επιστροφή της επένδυσης σε Έρευνα και Ανάπτυξη, ειδικά επένδυσης χρηματοδοτούμενης από δημόσια κεφάλαια

Η σημασία της πρόσβασης

- Βελτίωση ποιότητας αποτελεσμάτων
- Βελτίωση διαφάνειας & συμμετοχή πολιτών/κοινωνίας
- Βελτιωμένες πολιτικές αποφάσεις
- Ανάπτυξη ανταγωνιστικότητας για καινοτόμες ΜΜΕ

Η σημασία της πρόσβασης

- Συνεπώς, **όλα** τα έργα που λαμβάνουν χρηματοδότηση από το Horizon 2020 έχουν την **υποχρέωση** να διασφαλίσουν ότι **οποιοδήποτε** άρθρο δημοσιευτεί σε περιοδικά με αξιολόγηση (peer-reviewed) μπορεί να είναι προσβάσιμο και να διατεθεί δωρεάν

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Τί είναι η Ανοικτή Πρόσβαση;

- Ανοικτή Πρόσβαση (ΑΠ): "η πρακτική να παρέχεται on-line πρόσβαση σε επιστημονικές πληροφορίες που είναι δωρεάν για τον αναγνώστη"
- Κατηγορίες ΑΠ:
  - Επιστημονικά άρθρα με αξιολόγηση (peer-reviewed) δημοσιευμένα σε περιοδικά
  - Επιστημονικά ερευνητικά δεδομένα (δεδομένα "πίσω" από τις δημοσιεύσεις)

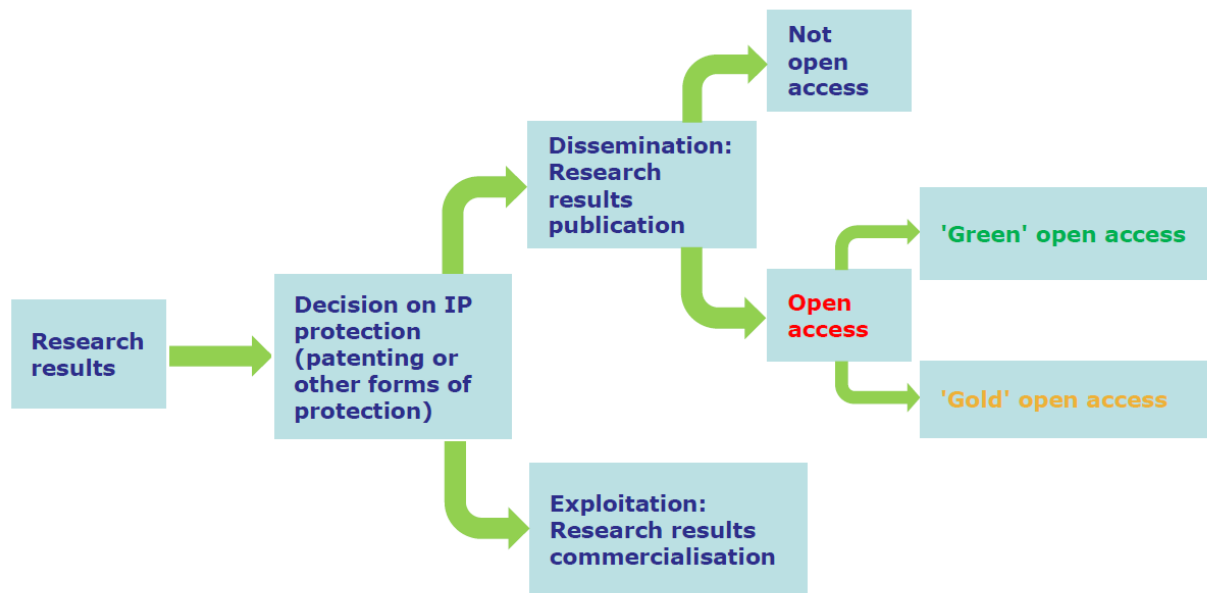

Τι σημαίνει "Green" & "Gold" Ανοικτή Πρόσβαση;

- Υπάρχουν δύο κύριοι "δρόμοι" για ΑΠ σε peer-reviewed επιστημονικές δημοσιεύσεις:
  - Open Access publishing (**Gold**): Το άρθρο είναι άμεσα διαθέσιμο από τον εκδότη. Το σχετικό κόστος επιβαρύνει το πανεπιστήμιο/ερευνητικό ινστιτούτο του ερευνητή, ή το φορέα χρηματοδότησης
  - Self-archiving (**Green**): Το άρθρο αρχειοθετείται από τον ερευνητή/εκπρόσωπο σε online αποθετήριο πριν, έπειτα ή κατά τη διάρκεια της δημοσίευσης. Η πρόσβαση συνήθως περιλαμβάνει μια περίοδο "embargo"
- Σε ένα έργο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ ο κάθε εταίρος μπορεί να διαλέξει διαφορετική προσέγγιση για κάθε δημοσίευση

Πώς επηρεάζονται τα ΔΠΙ (IPR) από την ΑΠ;

- Η ΑΠ δεν επηρεάζει τα ΔΠΙ που παράγονται από τα ερευνητικά αποτελέσματα:

Πώς επηρεάζονται τα ΔΠΙ (IPR) από την ΑΠ;

- Ερευνητικά αποτελέσματα μπορούν να δημοσιευθούν μόνο μετά από αίτηση για προστασία ΠΙ (IP) (για παράδειγμα αίτηση για πατέντα)
- Ο συγγραφέας διατηρεί το copyright της δημοσίευσης
- Δημοσιεύσεις πατέντας δε θεωρούνται διάχυση ΑΠ, αφού η ΑΠ αφορά σε δημοσιεύσεις σε peer-reviewed επιστημονικά περιοδικά

ΠΩΣ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ Η ΑΠ ΣΤΟ HORIZON 2020;

Εφαρμογή της ΑΠ στο H2020

- Μέσω σχετικών διατάξεων στο Model Grant Agreement:
  - **Gold:** Δημοσίευση σε περιοδικά ΑΠ ή σε συνδρομητικά περιοδικά που προσφέρουν τη δυνατότητα ΑΠ μεμονωμένων άρθρων (υβριδικά περιοδικά).
    - Το κόστος "Article Processing Charges" (APC) είναι επιλέξιμο κατά τη διάρκεια του έργου. Για APCs μετά το τέλος της σύμβασης χρηματοδότησης, βρίσκεται σε πιλοτική εφαρμογή μηχανισμός που επιτρέπει την κάλυψη ενός ποσοστού
    - Ένα ηλεκτρονικό αντίγραφο πρέπει να κατατεθεί σε αποθετήριο άμεσα και μέχρι τη δημοσίευση
  - **Green:** Οι ερευνητές επιλέγουν αποθετήριο για το τελικό peer-reviewed χειρόγραφο.
    - Διασφάλιση ΑΠ στη δημοσίευση (δικαιολογώντας μια περίοδο "embargo" των 6 μηνών από τη δημοσίευση & 12 μηνών στην περίπτωση κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών)
    - Οι περίοδοι "embargo" έχουν βασιστεί σε προηγούμενη εμπειρία (FP7 pilot) και διεθνείς πρακτικές

Εφαρμογή της ΑΠ στο Η2020

- Οι δικαιούχοι πρέπει να διασφαλίσουν ΑΠ μέσω του αποθετηρίου σε βιβλιογραφικά μεταδεδομένα, που πρέπει να περιλαμβάνουν:
  - i. Τους όρους [‘European Union (EU)’ και ‘Horizon 2020’] [‘Euratom’ και ‘Euratom research and training programme 2014-2018’]
  - ii. Το όνομα του έργου, το ακρωνύμιό του και τον αριθμό συμβολαίου
  - iii. Την ημερομηνία έκδοσης, την περίοδο εμπάργκο (εφόσον υπάρχει)
  - iv. Έναν μόνιμο προσδιοριστή (identifier)

Εφαρμογή της ΑΠ στο Η2020

- Οι Δικαιούχοι πρέπει να στοχεύουν σε:
  - κατάθεση των ερευνητικών δεδομένων που απαιτούνται για επαλήθευση των αποτελεσμάτων, ιδανικά μέσω αποθετηρίου δεδομένων
  - ΑΠ αυτών των δεδομένων (δεν υπάρχει σχετική υποχρέωση)
- Directory of Open Access Journals (DOAJ)

Τι είναι το OpenAIRE Project;

- Το OpenAIRE είναι ένα έργο που στηρίζει την εφαρμογή της ΑΠ στην Ευρώπη και παρέχει:
  - Υποδομή αποθετηρίου για ερευνητές που δεν έχουν πρόσβαση σε ιδρυματικό ή θεματικό αποθετήριο
  - Πληροφόρηση για τα δίκτυα αποθετηρίων και τις υπηρεσίες διαχείρισης επιστημονικών δεδομένων
  - Εκτεταμένο Ευρωπαϊκό helpdesk (28 χώρες)

Τι είναι το Open Research Data Pilot;

- Open Research Data Pilot (ORDP): Μια καινοτομία με στόχο τη βελτίωση και μεγιστοποίηση της πρόσβασης και της επαναχρησιμοποίησης των παραγόμενων ερευνητικών δεδομένων
- Το ORDP εφαρμόζεται σε:
  - Δεδομένα που απαιτούνται για επικύρωση των αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται στις επιστημονικές δημοσιεύσεις, συμπεριλαμβανομένων σχετικών μεταδεδομένων
  - Δεδομένα που παράγονται από τα έργα, συμπεριλαμβανομένων σχετικών μεταδεδομένων.
- Προτάσεις που λαμβάνουν μέρος στο ORDP δεν αξιολογούνται ευνοϊκότερα από αυτές που δε λαμβάνουν μέρος

Τι είναι το Data Management Plan (DMP);

- Ένα έγγραφο που συνοψίζει τον τρόπο διαχείρισης των συλλεγόμενων ή παραγόμενων ερευνητικών δεδομένων κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος του ερευνητικού έργου
- Η χρήση του επιβάλλεται για χρηματοδοτούμενα έργα που συμμετέχουν στο "Open Research Data Pilot"
- Η ΕΕ δεν απαιτεί την υποβολή ενός DMP στο στάδιο υποβολής πρότασης και δεν αξιολογείται

5 - Call specific questions

Data management activities

A new focus within Horizon 2020 is data management, for example through the use of [Data Management Plan \(DMP\)](#).

DMPs detail what data the project will generate, whether and how it will be exploited or made accessible for verification and re-use, and how it will be curated and preserved.

The use of a DMP is required for projects participating in the Open Research Data Pilot in the form of a deliverable in the first 6 months of the project (possible updates during the project).

Other projects are invited to submit a DMP if relevant for their planned research.

Are data management activities relevant for your proposed project?	☒ Yes	☐ No
A Data Management Plan will be delivered (Please note: a Data Management Plan (DMP) is required for projects participating in the Open Research Data Pilot in Horizon 2020, in the form of a deliverable in the first 6 months of the project. All other projects may deliver a DMP on a voluntary basis, if relevant for their research).		☒
Data Management is part of a Work Package.		☒
Data Management will be integrated in another way.		☐
Please indicate how data management will be addressed in your project:		
<div style="border: 1px solid black; height: 100px;"></div>		

Open Research Data Pilot in Horizon 2020

If selected, all applicants will participate in the [Pilot on Open Research Data in Horizon 2020](#) , which aims to improve and maximise access to and re-use of research data generated by actions.

Participants in the Pilot will be invited to formulate a [Data Management Plan \(DMP\)](#). DMPs detail what data the project will generate, whether and how it will be exploited or made accessible for verification and re-use, and how it will be curated and preserved.

Participating in the Pilot is flexible in the sense that it does not mean that all research data needs to be open. Rather, projects can define certain datasets to remain closed via a [Data Management Plan \(DMP\)](#).

Applicants also have the possibility to opt out of this Pilot. In this case, applicants must indicate a reason for this choice (see options below).

Please note that participation in this Pilot does not constitute part of the evaluation process. Proposals will not be penalised for opting out.

We wish to opt out of the Pilot on Open Research Data in Horizon 2020.

Yes

No

ΠΟΥ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΒΡΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ;

Περισσότερες πληροφορίες:

- Horizon 2020: <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>
- Participant Portal: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal>
- Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020:
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf
- Guidelines on Data Management in Horizon 2020:
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf
- Open access (Science in Society site): http://ec.europa.eu/research/science-society/open_access
- Open access (Digital Agenda site):
<http://ec.europa.eu/research/swafs/index.cfm?pg=policy&lib=science>
- OpenAIRE: <http://www.openaire.eu>
- European Commission's Open Access team: RTD-OPEN-ACCESS@ec.europa.eu
- Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης: <http://www.ekt.gr>
- ΕΛΚΕ ΑΠΘ: <http://www.rc.auth.gr>, <http://www.rc.auth.gr/marketing>

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

ΕΛΚΕ ΑΠΘ

Τμήμα Marketing, Προγραμματισμού & Ανάπτυξης